

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Scientific

علمی

بازتایپ توسط: لاله - هوادار سازمان انقلابی افغانستان

۲۶ سپتمبر ۲۰۱۱

ماتریالیسم بدوی

ماتریالیسم بدوی که ماتریالیسم خود به خودی نیز گفته می شود تئوری است که منشاء جهان را در یک یا چند حالت معین ماده می داند. این نخستین بینش ماتریالیستی است که انسان به طور خود به خودی در جریان شناخت جهان به آن دست یافته است. در چین باستان، "تئوری عناصر پنجگانه" (مغز، چوب، آب، آتش و خاک) را پنج عنصر مادی پایه ئی می دانستند که جهان را تشکیل می دهند. در یونان باستان، فیلسوفانی چون طالس (۵۴۷ - ۶۲۴ ق. م.)، آناکسیمن (۵۲۵ - ۵۸۵ ق. م.)، هراکلیت (۴۷۰ - ۵۳۰ ق. م.) و دموکریت (۳۷۰ - ۴۶۰) به ترتیب عناصر اولیه جهان را آب، آتش، اتم و هوا تصور می کردند. در هند قدیم مکتب سامکیسا معتقد بود که تمام چیزها از "چهار بزرگی" یعنی آب، خاک، آتش و باد تشکیل شده است.

تمام این تئوری ها و تئوری های مشابه به قلمرو ماتریالیسم بدوی تعلق دارند. انگلس می گوید که ماتریالیسم بدوی "ماتریالیسم طبیعی و خودبه خودی است که در مرحله نخست تکامل خود به طور طبیعی و به عنوان امری بدیهی وحدتی را در تنوع بی پایان پدیده های طبیعت مشاهده می کند و آن را در چیزی آشکارا اجتماعی، در یک جسم معین جست و جو می کند."^۱

دستاورد های ماتریالیست های بدوی به قرار زیراند:

۱- آنان جهان را متشکل از ماده و نه مخلوق خدا می دانند و تصدیق می کنند که عنصر اولیه جهان ماده است.

۲- آنان می کوشند پیدایش اشیاء و پدیده ها را به وسیله روند های تکاملی و دگرگونی ماده توضیح دهند و به این ترتیب به یک تفکر دیالکتیکی ابتدائی دست می یابند.

ماتریالیسم بدوی در عصر جامعه برده داری یعنی هنگامیکه انسان ها در پراتیک تولید به آزمایش و تحلیل پدیده های طبیعی پرداخته و در زندگی اجتماعی نیز علیه بینش های مذهبی و قبیله ئی و اخلاقی اراده آسمانی به مبارزه

^۱ - انگلس: "دیالکتیک طبیعت"

بر می‌خاستند پیدایش و تکامل یافت. پیدایش این ماتریالیسم در جامعه باستانی گام بزرگی در رشد و تکامل اندیشه بشری و نخستین مرحله از مراحل تکامل ماتریالیسم بود.

ماتریالیسم بدوی از همان آغاز به مبارزه رویارو با ایده آلیسم دست زد اما با این که جوهر اندیشه ماتریالیسم بدوی جوهر راستین است (زیرا جهان را مادی می‌داند) ولی به دلایل محدودیت های تاریخی و طبقاتی و به دلیل سطح نازل شناخت علمی، این ماتریالیسم در مرحله محسوسات و مشاهده باقی مانده و بر استدلال علمی متکی نیست. به علاوه، در توضیح پدیده های تاریخی و اجتماعی نیز ایده آلیست است. به همین دلایل نیز این ماتریالیسم بدوی دوران باستان نتوانست در مقابل تهاجم بعدی متافزیک و ایده آلیسم قرون وسطی مقاومت نماید و غلبه کامل ماتریالیسم بر متافزیک و ایده آلیسم فقط می‌توانست به پیدایش ماتریالیسم دیالکتیک ماکول گردد.

بر گرفته از کتاب مبانی و مفاهیم مارکسیسم